

**Varför väljer studenter att påbörja en
sjuksköterskeutbildning?**

- En enkätstudie

**Why do students choose to begin a nursing
program?**

- A questionnaire study

Examensarbete i omvårdnad
15 högskolepoäng
Grundnivå
Höstterminen 2010

Författare: Mariana Adam

SAMMANFATTNING

Titel: Varför väljer studenter att påbörja en sjuksköterskeutbildning?

Författare: Mariana Adam

Institution: Institutionen för vård och natur, Högskolan i Skövde

Program/ Kurs: Sjuksköterskeprogrammet, Examensarbete i omvårdnad, OM525G, 15 hp

Handledare: Stina Thorstensson

Examinator: Ingrid Bergh

Sidor: 28

Nyckelord: omvårdnad, sjuksköterskestudenter, föreställningar, egenskaper.

Syftet med denna uppsats var att undersöka varför sjuksköterskestudenter väljer att påbörja en sjuksköterskeutbildning samt vilka föreställningar de har kring yrket? Studiens design var kvantitativ med deskriptiv ansats. Data samlades in genom en enkätundersökning bland nya sjuksköterskestudenter (n= 34) vid en Högskola, HT 2010. Resultatet visade att studenterna väljer utbildningen av olika orsaker. Den vanligaste orsaken till valet var att få en möjlighet att vidareutbilda sig inom sjuksköterskeyrket och för de studenter som har arbetat inom sjukvården valde utbildningen för att vidareutbilda sig till sjuksköterska. Oberoende av vilken orsak studenterna har så är viljan att hjälpa andra människor en viktig orsak till valet av sjuksköterskeutbildningen. Studenterna ansåg att en sjuksköterska bör vara empatisk, kunnig, lyhörd, vara noggrann och fördomsfri i sin yrkesroll. Studenterna trodde att de mest förekommande arbetsuppgifterna för en sjuksköterska är dokumentation, fysisk omvårdnad, känslomässig omvårdnad och medicinska uppgifter.

ABSTRACT

Title: Why do students choose to begin a nurse education?

Author: Mariana Adam

Department: School of Life Sciences, University of Skövde.

Course: Degree of Bachelor of Science in Nursing, Thesis in Nursing Care 15 ECTS.

Supervisor: Stina Thorstensson

Examiner: Ingrid Bergh

Pages: 28

Keywords: care, nurse students, perception, qualities.

The purpose of this study was to investigate why nursing students choose to start a nurse education and what perception they have about the profession? The design of the study was quantitative with a descriptive design. Data was collected from the new nursing students (n= 34) at a University, fall term 2010 using a questionnaire. The result showed that students choose nurse education for various reasons. The most common reason for the choice was to get an opportunity to continue their education within the nursing profession and for those students who have worked in health care chose the nurse education to continue as a nurse. Whatever the reason students have the will to help other people a major reason for the choice of nursing. The students felt that a nurse should be empathetic, wise, attentive, and thorough and open- minded in their professional capacity. The students thought that the most common tasks for a nurse are documentation, physical care, emotional care and medical technical tasks.

Innehållsförteckning

INLEDNING	1
BAKGRUND	1
Sjuksköterskans historia	1
Sjuksköterskans kompetensbeskrivning och etiska kod	2
Sjuksköterskans egenskaper	2
Vårdandets betydelse	3
Orsaker bakom valet att bli sjuksköterska	3
PROBLEMFÖRMULERING	5
SYFTE	5
METOD	5
Design	5
Urval	5
Datainsamlingsmetod	6
Analysmetod	6
Etiska övervägande	6
RESULTAT	8
DISKUSSION	14
Metod	14
Resultat	14
Vilka orsaker ligger bakom ditt val att söka till sjuksköterskeutbildningen?	15
Var vill du arbeta när du är färdigexaminerad sjuksköterska?	16
Vilka egenskaper tycker du att en sjuksköterska bör vara utrustad med?	16
Vad är den vanligaste uppgiften för en sjuksköterska?	17
SLUTSATS	17
REFERENSER	18
BILAGA 1	

INLEDNING

När jag läste boken *Damen med lampan* som är en självbiografi om Florens Nightingale (Engberg 1990) så blev jag väldigt inspirerad av hennes tankar om valet att vilja vårda andra. Jag funderade alltmer om det verkligen krävs en viss känsla och mod för att vilja vårda en annan människa. Vilka orsaker är det som driver människan till valet av sjuksköterskeutbildningen, trots att yrket kräver mycket både fysiskt och psykiskt. Inom vården idag kan man träffa på olika attityder bland sjuksköterskor som gör en fundersam över om de verkligen valt rätt yrke eller var det bara fråga om brist på arbete som gjorde att de valde en utbildning som garanterar ett arbete efter examen?

BAKGRUND

Sjuksköterskans historia

Barmhärtighetstanken är den kristna trons grund. Det är Guds kärlek som genomsyrar människan av medmänsklig barmhärtighet. Detta är den första nedskrivna vårdideologin (Holmdahl 1997). Diakoni innebär att betjäna varje enskild individ som behöver vård. Diakoner hade i uppgift att sprida den kristna läran samt att hjälpa fattiga och sjuka. Den första kvinnan som nämns i historien att vara diakon är Phebe, vilken inrättade det första offentliga sjukhuset för fattiga i Rom år 390 (Holmdahl 1997).

I 500- talets Italien fick sjukvården en stor betydelse för klosterlivet. Till kloster kom ett stort antal pilgrimer, sjuka, hemlösa, åldringar och mentalt sjuka (Holmdahl 1997). I början av 1100-talet började inom kristenheten bygga flera sjukhus. De hade fortfarande inslag av kristlig barmhärtighet och vården präglades av kärlek. Från början var det få frivilliga anställda, men med tiden blev det allt fler nunnor som arbetade på sjukhuset (Holmdahl 1997).

I slutet av 1700- talet blev sjukvården allt mer viktig i Europa. Långt därefter på 1860- talet i England, började den professionella sjuksköterskan alltmer framträda. Förtjänsten till detta är enligt många Florence Nightingale, ”Damen med lampan” (Holmdahl 1997). Florence Nightingale var kvinnan som lade grunden till yrket sjuksköterska. Nightingale föddes 1820 och var dotter till en förmögen engelsk godsägare. Hon upplevde sig vara kallad av Gud att tjäna samhällets sjuka och svaga. Nightingale hade tankar om att utbilda unga kvinnor till sjuksköterskor. Detta betraktades som revolutionerande för den tiden. Nightingale menade att sjuksköterskeyrket skulle bygga på en skolad och kompetent personal (Erlöv & Petersson, 1992). Den första manliga sjuksköterskan Allan Härsing, kom in på dispens år 1949 vid S:t Eriks sjuksköterskeskola. Skolan väntade på att flera män skulle söka till sjuksköterskeutbildningen (Holmdahl 1997).

Tidigt på 1900- talet i Sverige beslutade staten att statsbidrag ska tilldelas sjuksköterskor, när de pensioneras. Beslutet ledde till att staten blev tvungen att ta ställning till vem som skulle räknas till sjuksköterska. Den som räknades som sjuksköterska var den som hade genomgått godkänd sjuksköterskeutbildning, som på den tiden gav både teoretisk och praktisk utbildning (Erlöv & Petersson, 1992). År 1919 beslutade riksdagen att sjuksköterskeutbildningen skulle kontrolleras av staten. År 1920 beslutades att utbildningen skulle vara tvåårig (Holmdahl, 1997). En ny

högskolelag och förordning kom år 1993. Den skulle ställa högre krav på sjuksköterskans kompetens och flexibilitet vilket också gav möjlighet till vetenskapliga och fortsatta studier. Sjuksköterskeutbildningen blev treårig (Holmdahl 1997). Denna reform finns kvar i dagens sjuksköterskeutbildning.

Sjuksköterskans kompetensbeskrivning och etiska kod

Sjuksköterskans kompetensbeskrivning innehåller rekommendationer för en legitimerad sjuksköterska avseende yrkeskunnande, kompetens och förhållningssätt och detta ska vara till hjälp för sjuksköterskan i sitt yrke. Syftet är att ge patienten en säker och god vård. Kompetensbeskrivning ger en översikt på sjuksköterskans inställning för reglerade yrken inom hälso- och sjukvården. Översikten innehåller en modell med tre av sjuksköterskans huvudsakliga arbetsområden såsom omvårdnadens teori och metod, forskning, utveckling och utbildning och även ledarskap. Dessa områden ska genomsyras av en helhetssyn och ett etiskt förhållningssätt. Den treåriga universitets/ högskoleutbildningen till sjuksköterska leder dels till en akademisk examen och dels till yrkesexamen. Den legitimerade sjuksköterskan arbetar idag inom en mängd olika verksamhetsområden och vårdformer där arbetsuppgifterna är olika. Yrket ställer stora krav på självständigt arbete, vetenskapligt förhållningssätt, mångkulturellt kunnande och professionellt ansvar (Socialstyrelsen, 2005). Under Nightingales tid fanns det också en etisk kod för sjuksköterskor som Nightingale hade skapat. Nightingales hade egna uppfattningar om hur sjuksköterskan ska vårda patienten, samt betydelsen av miljön. Hon ansåg att hygien, minskat buller, omväxlande kost samt att vårdrummet skulle vara ljus och rent var viktigt. Hon tyckte även att sjuksköterskan behövde utbildning för att kunna ta hand om patientens behov (Engberg, 1990).

År 1953 godkändes den första etiska koden för sjuksköterskan av International Council of nurses (ICN) och har sedan dess ändrats ett antal gånger, senast år 2000. Enligt denna har sjuksköterskor fyra huvudsakliga ansvarsområden:

- Att främja hälsa
- Att förebygga sjukdom
- Att återställa hälsa
- Att lindra lidande

Koden är en sammanfattning av riktlinjer för etisk handlande i vården och även hjälp för sjuksköterskan i hennes dagliga arbete (ICN: s 1953).

Sjuksköterskans egenskaper

I kompetensbeskrivning för legitimerad sjuksköterska (2005) står det att en sjuksköterska bör vara lyhörd, respektfull, noggrann, självständig samt vara öppen för alla människors värderingar och trosuppfattningar. Dessa egenskaper ska genomsyras av en holistisk syn och en etisk förhållningssätt (Socialstyrelsen 2005). Omsorgen ur ämnet omvårdnad beskrivs av Sarvimäki och Stenbock-Hult (2008) som en relation mellan två individer, där den ena vill den andra väl. Omsorgen kan också vara ömsesidig och innefatta andra personer. Omsorgsrelationen är ett samspel mellan sjuksköterskan och patienten. Där omsorgen uttrycks i konkreta handlingar

såsom hjälpa till med mat hygien, sköta sår, informera, mäta blodtryck, samtala, ge smärtlindring lugna, stödja och göra upp en omvårdningsplan tillsammans med patienten. När sjuksköterskan är självständig i sitt yrke betyder det också att hon har ett ansvar. Sjuksköterskan blir ansvarig när hon har att välja mellan olika åtgärder i en omvårdnadssituation (Sarvimäki & Stenbock- Hult 2008).

I en studie av Karlund och Tollin, (2009) fick nya sjuksköterskestudenter fylla i en enkät om deras föreställningar kring yrket. Resultatet visade att studenterna ansåg att sjuksköterskans viktigaste egenskap är att vara kunnig, samtidigt som hon ska vara empatisk och trygg. Sarvimäki 1991 och 1995 (i Sarvimäki och Stenbock- Hult, 2008) menar att sjuksköterskan måste ha en uppfattning om vad det etiskt goda är, kunna prioritera rätt i en viss situation, kunna fatta beslut samt ha mod att främja det goda hos individen. Detta leder till en god etisk omvårdnad. Som stöd till sitt etiska handlande har sjuksköterskan sin teoretiska kunskap. Sjuksköterskans professionella handlande påvisar den personliga etik-kunskapen. Under en omvårdnadssituation där sjuksköterskan handlar utifrån en yrkesbunden omsorg, är det ytterst viktig med stark karaktär. Genom en stark karaktär och en plikt-känsla kan sjuksköterskan bemöta patienten med respekt. Med en stark karaktär kan sjuksköterskan vara modigare i sitt yrke genom att exempelvis våga se det som finns i situationen, förstå vad situationen vill säga samt vad andra försöker att säga.

Vårdandets betydelse

Vårdandets kärna kan beskrivas i olika termer som tro, hopp och kärlek (Eriksson 1997). Eriksson (1984) menar att dessa grunder är basala för den mänskliga styrkan och dess olika former. Eriksson (1997) menar att tron är hälsans grundsubstans, hoppet ger hälsan riktlinjer och kärleken är hälsans form. Wiklund (2003) förklarar att genom vårdarens kärleksfulla förhållningssätt gentemot patienten kan det förmedlas en upplevelse av tro och hopp till patienten. Hälsa är en balanserad tillvaro för varje individ. För att nå hälsa bör man sträva efter en egen inre balans samt balanserade relationer med andra medmänniskor och livet i övrigt. Sjuksköterskan har ansvar för de patienter som söker vård, att de får en god omvårdnad. Under vårdtiden har sjuksköterskan ansvar för patientens dagliga omvårdnad. Sjuksköterskan ska även utföra och medverka i undersökningar och behandlingar, svara för patientens säkerhet och kvalitet i vården och ta ansvar för vårdmiljön. Sjuksköterskans har ett ansvar för patientens välbefinnande (a a). Huvudämne under utbildning till sjuksköterska är omvårdnad. Ämnet omvårdnad definieras av vid institutionen för vård och natur i Skövde (2008-02-08) som den vetenskap som genom relationer och gärning ska gynna människans/ patientens utveckling mot fysisk, psykisk, social och existentiell hälsa. Hälsa är därför något mer än frånvaro av sjukdom och kan relateras till känslan av välbefinnande.

Orsaker bakom valet att bli sjuksköterska

Det finns studier som beskriver orsaker till varför studenter väljer att läsa till sjuksköterska. Enligt en engelsk studie av Miers, Rickaby och Pollard, (2005) är det studenternas personliga intressen, värderingar, osjälviska tankesätt och kärlek till människor som är den främsta orsaken till varför de har valt att läsa till sjuksköterska. I annan studie utförd av Hemsley- Brown och Foskett (1998) var den främsta anledningen att vilja bli sjuksköterska viljan att kunna hjälpa andra människor. Många uttryckte också att viljan att arbeta med människor var en orsak till sitt

val att påbörja sjuksköterskeutbildningen. Studenterna visade på olika varianter av att *vilja hjälpa* såsom *jag vill hjälpa människor att må bättre* och *jag tycker om att hjälpa*. Ett fåtal studenter valde att läsa till sjuksköterska på grund av den välbetalda lönen. En svensk studie utförd av Karlund och Tollin (2009) bekräftade att den främsta orsaken till att välja en vårdutbildning var viljan att arbeta med människor samt en förkärlek till att hjälpa människor. I studien fann man även att studenternas val berodde på utbildningens möjligheter till att vidareutbilda sig inom yrket. I studien utförd av Newton et al., (2009) intervjuades studenterna i andra och sista terminen av sjuksköterskeutbildningen om varför de valde utbildningen. Det visade sig även här att studenterna hade en stark vilja att hjälpa andra människor, och att ta hand om andra människor vilket ger studenten känslan av nytta (a a).

Det kan vara svårt att som en ny sjuksköterskestudent, som kanske har ingen eller mycket lite erfarenhet av sjukvård att kunna föreställa sig hur det är att arbeta som sjuksköterska. Ofta kan individen ha bildat sig en uppfattning av det lilla de sett och läst i media och tv. En studie av Greenhalgh, Vanhanen och Kyngäs (1997) undersöktes färdigexaminerade sjuksköterskor och deras vårdande beteende. I undersökningen fann man att sjuksköterskan prioriterade fysisk omvårdnad före känslomässig omvårdnad. I en annan studie utförd i Irland av O'Brien, Mooney och Glacken (2008) var syftet att undersöka sjuksköterskestudenters föreställning om yrket innan de gick ut på sin första kliniska praktik. Genom att intervjua studenterna fann man att medias roll i samhället har format individens syn på omvårdnaden. Studenterna i studien blev dock inte påverkade av media, inför valet till sjuksköterskeutbildningen. Studenterna ansåg att lärarna borde få en större uppfattning på första årets studenters förmåga att koppla ihop teori och praktik. Majoriteten av studenterna angav också att de hade en medfödd känsla av att vilja ta hand om och att vara ett stöd för andra människor, och ansåg därför att sjuksköterskeyrket skulle vara lämpligt för dem. De flesta studenter ville helst prova på den kliniska praktiken innan de kunde bestämma sig för att fullfölja utbildningen eller inte. Det skulle underlätta för dem gällande deras föreställning om yrket och hur förenlig den är med verkligheten. I en annan studie av Murphy, Jones, Edwards, James och Mayer, (2008) undersöktes studenternas förändrade föreställningar kring omvårdnad under sjuksköterskeutbildningens gång. I undersökningen delades studenterna in i två grupper som bestod av studenter i första terminen respektive studenter i sista terminen av utbildningen. De fick ett formulär med olika påståenden som de skulle besvara. I studien kom författarna fram till att studenterna som gick första terminen på utbildningen var mer motiverade och passionerade inför val av yrket än de som gick sista terminen på utbildningen.

Sjuksköterskeyrket kräver mycket mer av sjuksköterskan än teoretisk och praktisk kunskap. Sarvimäki (1991 och 1995) ur Sarvimäki och Stenbock (2008) menar att sjuksköterskan bör ha en uppfattning om vad det etiskt goda är. Det etiska goda grundar sig på en utvecklad moralkänsla och en fast karaktär, på kunskap om det egna självet och på förståelsen om den egna sårbarheten (a a). Därmed behöver sjuksköterskan ett integrerat etiskt kunnande. Sarvimäki och Stenbock-Hult (2008) förklarar ett integrerat etiskt kunnande är när handlandet, den teoretiska och den personliga etikkunskapen samt den etiska situationskunskapen uttrycker samma sak och kompletterar varandra. Detta kan underlätta för sjuksköterskan att så långt som möjligt främja människans/ patientens utveckling mot fysisk, psykisk, social och existentiell hälsa. Enligt Stryhn (2007) så ska sjuksköterskan inte endast ha en biologisk människosyn. Eftersom risken finns att sjuksköterskan endast ser den fysiologiska sjukdomsförklaringen, och inte prioritera patientens självbestämmanderätt och livshistoria eller arbetsmiljöns betydelse. Därför är det viktigt att sjuksköterskan lägger stor vikt på att lyssna till patientens uppfattning om hälsa och sjukdom och

hans livssituation (a a). Enligt Henderson ur Kirkevold (2000) är målet för omvårdnaden att främja hälsa och tillfrisknande eller en fridfull död hos individen. Sjuksköterskans uppgift är att hjälpa patienten att uppnå det han eller hon upplever som hälsa, välbefinnande eller en fridfull död. Som sjuksköterska är det viktigt att vara uppfinningsrik och använda patientens önskemål som utgångspunkt (a a).

PROBLEMFÖRMULERING

Efter tre års högskoleutbildning i Sverige, är studenten färdig för att legitimeras till sjuksköterska. Därefter ska sjuksköterskan ut i arbetslivet och vara redo att främja patientens utveckling mot fysisk, psykisk, social och existentiell hälsa. Enligt kompetensbeskrivning för legitimerad sjuksköterska (2005) bör sjuksköterskan vara lyhörd, respektfull, noggrann, självständig samt öppen för alla människors värderingar och trosuppfattningar (socialstyrelsen 2005). Kan detta vara egenskaper som blivande studenter anser att de bär på och är orsaken av valet till utbildningen? Eller väljer de utbildningen utifrån deras uppfattning om sjuksköterskeyrket? Vad är det som attraherar studenterna till utbildningen? Om studenten inte har dessa egenskaper och saknar uppfattning om sjuksköterskeyrket vilka konsekvenser kan detta leda till inom vården. Kan detta vara en orsak till varför det finns sjuksköterskor som har fel attityd gentemot patienten och brist på empati och kärlek. Författaren i denna studie hoppas och önskar att ny kunskap och eller förståelse tydliggörs om vilka konsekvenser det kan leda till när studenten väljer sjuksköterskeutbildning med brist på empati, kärlek att hjälpa andra människor och uppfattning om yrket.

SYFTE

Syftet med denna uppsats är att undersöka varför studenter väljer att påbörja en sjuksköterskeutbildning samt vilka föreställningar de har kring yrket.

METOD

Design

Författaren har använt sig av en kvantitativ design med en deskriptiv ansats. En deskriptiv undersökning är en beskrivande undersökning av en viss population av individer som i denna studie är nya sjuksköterskestudenter (Olsson & Sörensen 2007). Studien är empirisk som bygger på vetenskapliga undersökningar av verkligheten. Slutsatser dras genom att studera verkligheten. Därför valde författaren att göra en enkätundersökning. Genom detta kan författaren få fram ny kunskap inom ämnet (Friberg 2006).

Urval

Författaren valde att göra en enkätundersökning med samtliga sjuksköterskestudenter som påbörjade sin första termin vid en högskola, HT 2010. Studenterna valdes utifrån ett bekvämlighetsurval (Trost 2001). Klassen bestod av 40 nya studenter. Vid enkätutdelning var det tre externa bortfall med anledning av studenternas frånvaro vid enkätutdelning. Tre interna bortfall orsakat av felaktigt ifyllda enkäter.

Datainsamlingsmetod

Enkäten bestod av tio frågor med avsikt att få svar på författarens syfte så långt som möjligt. Innan enkätkonstruktionen påbörjades satte författaren sig in i tidigare studier, litteratur kring ämnet sjuksköterska för att få en vetskap om vad som är möjligt och rimligt att åstadkomma med en enkätundersökning. För att hämta inspiration lästes tidigare uppsats av Karlund och Tollin (2009). Enkäten konstruerades utifrån slutna och öppna frågor som beskrivs av Trost (2001) samt frågorna med påstående. Frågor med påståenden innehöll en gradering av svarsalternativ där deltagare skulle själva gradera sitt svar.

Analysmetod

Data materialet analyserades kvantitativt med hjälp av programmet Excel. Ifyllda enkäter sammanställdes utifrån varje fråga. Siffrorna matades in och sammanställdes i diagram, tabeller och löpande text. Författaren valde att kategorisera gruppen utifrån kön, ålder, arbetserfarenhet och om de har kommit i kontakt med vården tidigare. Procent beräknades när jämförelse mellan olika kategorier gjordes enligt Trost (2001). Påstående frågorna sammanställdes i form av poängtabell det vill säga att varje gradering av ett påstående gavs ett viss poäng, poängen för varje påstående adderas med varandra för att få en total summa för den gällande påstående. Poängtabell användes för att tydliggöra deltagarnas svar i en del av frågorna där rangordning av svarsalternativ var med. De svarsalternativ som är graderade matades in i en tabell som tydligt visar antal studenter vid varje gradering av svarsalternativ.

Etiska övervägande

Enkäten utarbetades i samråd med min handledare. Innan enkäten lämnades ut kontaktades Skövdes studentkår för tillstånd. Därefter kontaktades programansvarig och kursansvarig för att få tillstånd att lämna ut enkäterna i början av föreläsning. Uppsatsen lyder lagen 2003:460 om etiskprövning av forskning som avser människor alltså skydda deltagarna och respektera människovärdet vid forskning (Vetenskapsrådet 1990).

Deltagarna informeras om syftet med uppsatsen, de metoder som kommer att användas och vem handledaren är i studien. Denna information kunde vara en trygghet för deltagarna, att känna sig väl informerade innan de deltar i studien. Deltagarna informeras även om att det är frivilligt att delta i undersökningen och kan avbryta sitt deltagande när som helst. På så vis kunde de känna sig trygga att göra egna val om de vill delta eller inte, det kan öka tilliten till författaren att man har respekterat deltagarnas val. Genom hela studien har omvårdnadsforskningens etiska principer, autonomi, om att göra gott, om att inte skada och principen om rättvisa varit vägledande (Eljertsson 2005).

En enkätundersökning kan väcka många tankar och frågor hos deltagarna. Tankar som varför är hon nyfiken att ställa vissa frågor eller varför valde hon oss. Som författare ska man alltid ha i åtanke att tankar och frågor och känslan av att känna sig kränkt av vissa frågor kan förekomma. Enligt Eljertsson (2005) kan författaren försöka undvika vissa frågor i enkäten som kan bedömas känsliga, närgångna eller påträngande. I denna studie har författaren minimerat risken för detta genom en god vägledning och i samråd med erfaren handledare bearbetat frågorna. Dock har författaren varit medveten om detta och respekterat och försökt undvika känsliga frågor.

Därutöver har författaren formulerat frågorna i enkäten så tydligt som möjligt. Vid utlämning av enkäten informerades deltagarna varför just de har valts ut för att tillfrågats om att ingå i denna studie, denna information kan skapa en trygghet för deltagarna och tillit till författaren. De blev underrättade att enkäterna inte innehöll frågor om deras personuppgifter och på så vis är de anonyma. Författaren valde att inte ta med personuppgifter i enkäten eftersom detta inte är intressant för studiens syfte. Konfidentialitets principen enligt Vetenskapsrådet (2007) har inte varit aktuell i denna studie eftersom personuppgifter inte finns med i enkäten. Deltagarna informerades om att de kunde ta del av resultatet när studien har publicerats, syftet med detta är att fånga studenternas intresse att delta samt att få dem känna sig delaktiga och betydelsefulla. Enkäten innehöll en resursfråga enligt Vetenskapsrådet (2007) som inte har direkt anknytning till studiens syfte enbart för en annan forskares intresse. En överenskommelse gjordes mellan författaren och forskaren om detta och forskaren är väl medveten om forskningens etiska principer enligt Etiska riktlinjer för omvårdnaden i Norden (2003).

RESULTAT

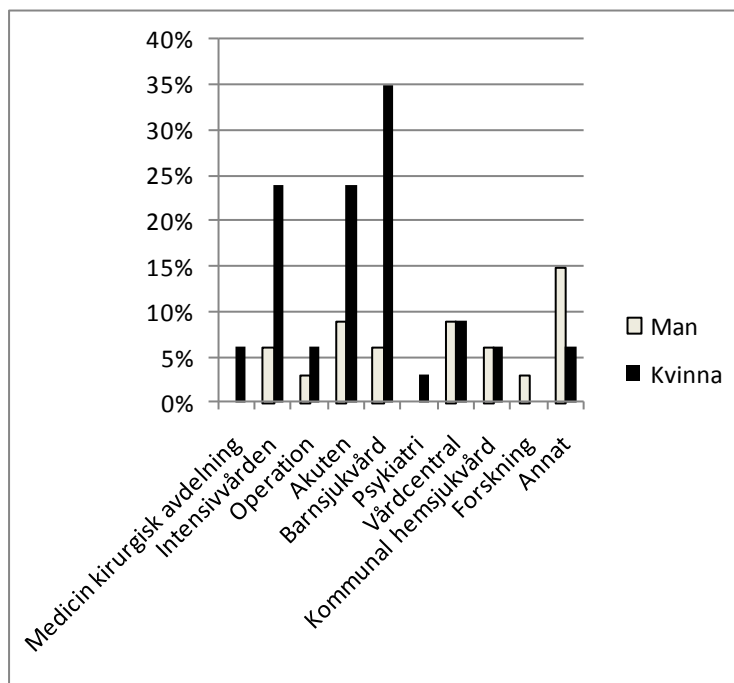
Det var 22 kvinnor och 12 män som deltog. Det var 68 % n= 23 av samtliga deltagarna som var födda mellan 1986 och 1992 och 18 % n= 6 var födda mellan 1976 och 1985. En liten grupp på 15 % n= 5 av alla deltagare var födda mellan 1965 och 1975. Av de som hade arbetat inom vården innan de sökte till sjuksköterskeprogrammet var 68 % n= 23. Dessa personer hade arbetat inom ambulansen, räddningstjänsten, hemtjänsten och som undersköterska. De deltagare som inte hade arbetat innan de sökte till sjuksköterskeutbildningen var 21 % n= 7. De resterande av deltagarna hade arbetserfarenhet som montör, djurvårdare, betongarbetare och även inom försvarsmakten, förskola och fordonsindustri.

En av frågorna som stod i enkäten till deltagarna, gav svar på varför studenterna har valt att söka till sjuksköterskeprogrammet. Deltagarna skulle välja mellan 1 till 3 av svarsalternativen och gradera dem från 1 till 3 där 1 är den starkaste orsaken till valet. I tabell 1 ser man en redovisning av de svarandes resultat. Det visade sig att en stor del av studenterna valde utbildningen för att *kunna få en möjlighet att vidareutbilda sig inom sjuksköterskeyrket (t.ex. till barnmorska eller narkossjuksköterska)*. Påståendet att *vilja hjälpa andra människor* var också en viktig orsak, det skildes väldigt lite mellan *att vilja hjälpa andra människor* och *kunna få en möjlighet att vidareutbilda sig inom sjuksköterskeyrket*. Påståendet *jag ville vidareutbilda mig inom sjukvården* var en viktig orsak för de studenter som tidigare arbetat inom sjukvården. Vissa studenter valde påståendet *en annan orsak* där de angav att de var tvingade av arbetsgivaren att läsa till sjuksköterska om de ville behålla sitt arbete inom ambulansen. En student valde utbildningen av intresset för människokroppen. De studenter som sökte till läkarutbildningen men kom inte in på det som första handsval kom istället in på sjuksköterskeutbildningen.

Tabell 1. Deltagarna fick välja mellan 1 till 3 svarsalternativ och gradera dem från 1 till 3 där 1 är starkast. (3= 1 poäng; 2= 2 poäng; 1= 3 poäng)

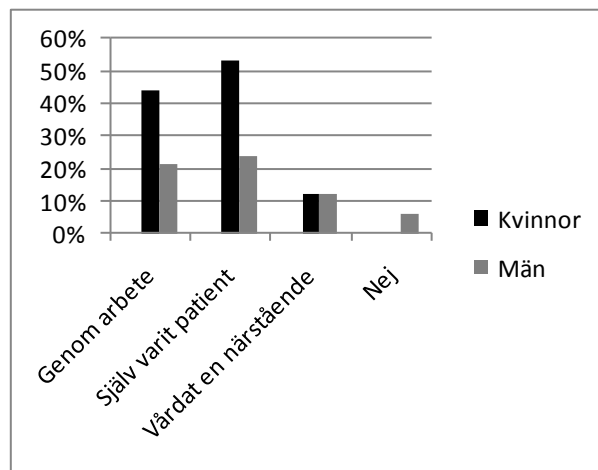
Svarsalternativ	1 Grad Antal pers	2 Grad Antal pers	3 Grad Antal pers	*Totala Summa I poäng
Jag vill få möjlighet att vidareutbilda mig inom sjuksköterskeyrket	9	10	6	100
Jag vill hjälpa andra människor	13	10	7	96
Jag ville vidareutbilda mig inom sjukvården	6	6	2	47
Det är enkelt att få jobb efter utbildningen	2	3	7	32
Jag kom inte in på mitt 1: hands val	2	0	2	15
Jag känner mig kallad till detta av högre makter	0	1	2	7
Jag blev inspirerad av en serie som handlade om vård	0	1	1	5
Annan orsak	1	0	2	4
Sökte till utbildningen pga brist på jobb	1	0	0	3
Chansen är större att jag träffar en läkare	0	0	0	0

Figur 2 visar hur deltagarna svarat på vilka arbetsplatser de helst skulle vilja arbeta som färdiga sjuksköterskor. Studenterna kunde välja max 2 svarsalternativ. Bland kvinnliga deltagare så svarade 35 % att de ville arbeta inom *Barnsjukvård* och 24 % svarade att de helst skulle vilja jobba inom *Akuten* och med *Intensivvård*. Även bland de manliga deltagare i klassen svarade 15 % på *annat*, där annat stod för att de helst skulle vilja arbeta med *Ambulansvård*. Medan 9 % av manliga deltagare svarade på att de helst ville arbeta på *Akuten* eller på *Vårdcentralen*.

Figur 2. Skillnad mellan män och kvinnor i procent, om var de vill arbeta när som färdiga sjuksköterskor.

Figur 3 visar att en stor del av de kvinnliga studenterna hade kommit i kontakt med vården genom att *själv varit patient* och även *genom arbete*. En stor del av de manliga deltagarna svarade att de har kommit i kontakt med vården genom att de *själv varit patient* och *genom arbete*. De som inte har kommit i kontakt med vården någon gång var 5 %, samtliga var män.

Figur 3. Skillnaden mellan män och kvinnor i procent om hur de har kommit i kontakt med vården

Tabell 4 beskriver vilka uppgifter som är mest förekommande för en sjuksköterska enligt studenterna. Studenterna skulle välja mellan 1 till 4 svarsalternativ och gradera dem från 1 till 4 där 1 är mest förekommande. Deltagarnas svar redovisas i poängdiagram där grad 1 motsvarar 4 poäng, grad 2 motsvarar 3 poäng, grad 3 motsvarar 2 poäng och grad 4 motsvarar 1 poäng. Vid sammanställning av resultatet visade det sig att det som studenterna tror är mest förekommande var: *Dokumentation*, *Fysisk omvårdnad*, *känslomässig omvårdnad* och *medicinsk tekniska uppgifter*.

Tabell 4. Deltagarna fick välja mellan 1 till 4 svarsalternativ och gradera dem från 1 till 4 där 1 är starkast. (1= 4 poäng; 2= 3 poäng; 3= 2 poäng; 4= 1 poäng).

Svarsalternativ	1 Grad Antal pers	2 Grad Antal pers	3 Grad Antal pers	4 Grad Antal pers	*Totala summan I poäng
Dokumentation	5	9	5	4	62
Fysisk omvårdnad	8	4	5	3	61
Känslomässig omvårdnad	6	6	5	7	58
Medicinsk tekniska uppgifter	7	3	3	4	43
Läkemedelshantering	3	4	5	4	38
Beslutsfattande om olika åtgärder	3	4	4	4	36
Administrativa uppgifter	1	2	4	2	20
Delegera uppgifter till andra yrkeskategorier	0	1	2	4	11
Utbildning	0	0	0	1	1
Forskning	0	0	0	0	0
Annat	0	0	0	0	0

I tabell 5 beskrivs vilka egenskaper studenterna anser är viktiga att vara utrustat med som sjuksköterska. Deltagaren ombads att välja mellan 1 till 5 svarsalternativ och gradera dem från 1 till 5 där 1 är viktigaste egenskapen. Enligt graderingen som studenterna svarade på visade sig att de flesta studenter ansåg att de viktigaste egenskaper som en sjuksköterska bör ha är att vara *Empatisk*, *Kunnig*, *lyhörd*, vara *Noggrann*, och vara *Fördomsfri*. Det som yttrade sig som det viktigaste egenskap hos sjuksköterska bland alla deltagare är *att vara Empatisk*.

Tabell 5. Deltagarna fick välja mellan 1 till 5 alternativ och gradera dem från 1- 5 där 1 är starkast. (1= 5 poäng; 2= 4 poäng; 3= 3 poäng; 4= 2 poäng; 5= 1 poäng).

Svarsalternativ	1 Grad Antal pers	2 Grad Antal per	3 Grad Antal pers	4 Grad Antal pers	5 Grad Antal pers	*Totala Summa I poäng
Empatisk	10	10	1	2	1	101
Kunnig	5	3	9	2	5	75
Lyhörd	6	2	7	3	5	70
Noggrann	2	5	3	6	2	54
Fördomsfri	5	3	3	3	1	53
Trygg i sig själv	3	2	1	2	6	44
Vänlig	2	2	2	5	1	40
Humanistisk syn	1	0	2	7	5	30
Öppen för nya idéer	0	4	3	0	3	28
Pålitlig	0	2	2	1	1	17
Ha humor	0	1	0	1	2	8
Bestämd	0	0	1	1	1	6
Annat	0	0	0	0	0	0

DISKUSSION

Metod

När det gäller att skapa en enkät är det ytterst viktigt att man formulerar sig tydligt och även ge tydliga instruktioner, till deltagarna (Trost, 2001). Vikten av detta visade sig vid sammanställningen av resultatet utifrån enkäterna. De interna bortfallen av enkäterna orsakades av att frågor besvarades fel enligt instruktionerna. Som skapare av formulären skulle jag ha varit tydligare med graderingen och hur många alternativ man kan välja för varje fråga. För att vara mer tydlig borde jag även ha gett en muntlig information om instruktionerna. Den deskriptiva metoden har varit lämplig i min studie eftersom mitt resultat handlar om studenternas tyckande om ting (Olsson & Sörensen 2007). Jag valde även att göra en enkät undersökning eftersom, jag tror att studenterna vågar besvara frågorna med ärlighet jämfört med intervju. Fördelen med en intervju studie är att påstående och begrepp som finns med i frågan kan beskrivas tydligare av respondenten och ge en djupare förståelse av innebörden med sitt svar till författaren. Risken med att göra en enkät undersökning är att de externa och interna bortfallet blir stort att de påverkar resultatet. Eftersom bortfallet var relativt litet, har studiens resultat inte blivit påverkat (Olsson & Sörensen 2007).

När enkäterna delades ut i klassrummet valde författaren att stanna kvar tills alla hade skrivit klart. Det har både sina för och nackdelar. Fördelen var att de externa bortfallet minimerades. Nackdelen är att deltagarna kan känna sig stressade vilket kan leda till att de kan försumma att läsa instruktionerna ordentligt och ger i det fallet en risk för internt bortfall. Validitet är när författaren mäter det han vill mäta (Olsson & Sörensen (2007). Validitet är ett komplicerat begrepp. Enkäten i denna studie har en hög validitet och reliabilitet, Validiteten i denna studie stärks ytterligare då resultatet överens stämmer med tidigare studier.

Resultat

Syftet med studien var att undersöka varför studenterna valde att påbörja en sjuksköterskeutbildning. Studenterna angav att deras orsak att söka till sjuksköterskeutbildningen var att kunna få möjlighet *att vidareutbilda sig inom sjuksköterskeyrket, viljan att hjälpa andra människor* samt att studenten som tidigare hade arbetat inom sjukvården *ville vidareutbilda sig inom sjukvården*. Mer än hälften av alla 34 studenter ville helst arbeta inom *Barnsjukvård, Akuten, Intensivvården, Ambulansen* samt *vårdcentralen* när de blir färdigexaminerade. En stor majoritet av studenterna hade kommit i kontakt med vården någon gång endast 5 % av alla deltagarna hade aldrig kommit i kontakt med vården. En stor del av studenterna ansåg att den vanligaste uppgiften för en sjuksköterska är *Dokumentation, Fysisk omvårdnad, Känsломässig omvårdnad* och *Medicinska tekniska uppgifter*. Studenterna tyckte att sjuksköterskan bör vara *Empatisk, vara Kunnig, Lyhörd, vara Noggrann och fördomsfri* i sitt yrke som sjuksköterska. Studenternas inställning till valet av sjuksköterskeutbildning stämmer överens med Eriksson (1995) som menar att vårdandet är en konst som kräver en känsla, ett levande förhållningssätt till handlingen. Vårdandet kräver tro och hopp, att man aldrig ska ge upp, att man gör någonting på riktigt (a a., s. 16- 17). Vårdandet är en handling som kräver mod, givmildhet och osjälvisk tänkande (a a).

Vilka orsaker ligger bakom ditt val att söka till sjuksköterskeutbildningen?

Resultatet visade att studenternas sökte till sjuksköterskeutbildningen på grund av möjligheten till vidareutbildning inom sjuksköterskeyrket, viljan att hjälpa andra människor. De studenter som tidigare arbetat inom vården valde utbildningen för att vidareutbilda sig inom sjukvård. Detta stämmer överens med Hemsley- Brown och Foskett (1998) som visade att studenternas främsta orsak till valet att börja en sjuksköterskeutbildning var att vilja hjälpa andra människor. Medan Miers, Rickaby och Pollard, (2005) studie visade att främsta orsaken till valet av sjuksköterskeutbildningen var studenternas personliga intressen, värderingar och osjälvisk tankesätt. I en studie utförd av Rogstad, Olof och Granum (2004) valde studenterna utbildningen för att de ville hjälpa andra människor, de kunde enkelt få arbete efter utbildningen och möjligheten att vidareutbilda sig inom yrket fanns (a a). Även i denna studie framgick det att en del studenter valde utbildningen enbart för att det är enkelt att få arbete efter examen. Detta kan ge en risk att i utbildningen har studenter som saknar den grundläggande kärnan i vården som viljan att hjälpa andra och kärlek till sina medmänniskor. Wiklund (2003) menar att när ett möte mellan sjuksköterska och den lidande människan på byggd av kärlek, kan medlidande utvecklas och därmed viljan att vilja vårda (a a). Genom att välja yrket utifrån viljan att hjälpa andra och kärlek för sina medmänniskor kan man utföra en vårdande handling som är god för patienten. Enligt Kristoffersen, Nortvedt och Skaug (2006) är en handling moralisk god när den ökar individens välbefinnande, minska lidande och obehag, detta kräver att sjuksköterskan har en altruistisk syn på situationen. Kärlek till medmänniskan avspeglar sig i ett känslomässigt engagemang och en praktisk handling som tydliggörs genom aktiv omsorg till människan (a a). Enligt ICN: s Etiska kod för sjuksköterskor (2005) har sjuksköterskan fyra huvudsakliga ansvarsområden såsom; främja hälsa, att förebygga sjukdom, att återställa hälsa att lindra lidande (a a). För att kunna fullfölja dessa ansvarsområden som sjuksköterska är det viktigt att utgå från sjuksköterskans vilja att vilja hjälpa andra människor.

Enstaka studenter valde läkarutbildningen som första hands val men kom inte in på den utan istället kom de in på sjuksköterskeprogrammet. Detta kan ge konsekvenser för patientens vård och omsorg. Risker finns att sjuksköterskan väljer ut vilken vård och omsorg hon vill ge till patienten som sneglar sig åt läkarens kompetensområde istället för att utveckla sin kompetens som sjuksköterska. Enligt Dahlberg och Segesten (2010) är läkare en profession som har sitt eget kunskapsområde, sin speciella kompetens och sina speciella uppgifter i hälso- och sjukvårdens verksamhet. Samtliga vårdare inom yrkesgrupper har syftet att främja individens hälsa (a a). Därför är det viktigt att varje profession utgår ifrån sin egen kompetens och ansvar när det gäller att vårda individen. När studenten väljer en sjuksköterskeutbildning leder det till ett yrkesprofession som har sin speciella plats i hälso- och sjukvårdens verksamhet. I kompetensbeskrivning för legitimerad sjuksköterska (2005) står det utförligt om vilka arbetsområden sjuksköterskan har såsom: omvårdnad, undersökning och behandling, förebyggande arbete, information och handledning, planering och ledningsuppgifter, forskning och utvecklingsarbete samt katastrofberedskap (a a). En sjuksköterska har ett annat ansvar än läkare därför är det viktigt att man accepterar sin legitimation som sjuksköterska trots att man inte sökt utbildningen som första handsval eftersom studenten ville helst läsa till läkare.

Många studenter valde utbildningen för att det ger dem möjlighet att kunna vidareutbilda sig inom sjuksköterskeyrket. Detta är intressant eftersom enligt kompetensbeskrivning för legitimerade sjuksköterskor (2005) ska en sjuksköterska kontinuerligt engagera sig i personlig

och professionell kompetensutveckling (a a). Studenternas intresse att vilja vidareutbilda sig inom yrket kan frambringa en förmåga och en vilja att öka sitt kunnande inom vården vilket är en trygghet för patienten. Genom att ständigt vilja utvecklas inom sjuksköterskeyrket kan det ge en ökad förståelse och en bredare kunskap inom området vilket ökar kvaliteten och säkerheten för patienten i vården. Enligt Eriksson (1990) ur Bentling (1995) är vårdvetenskapens uppgift att utforska grundmotiv och meningssammanhang i mänsklig vårdande, att vården och vårdvetenskap har samma grundmotiv att ha människokärlek och vara barmhärtig (a a). Genom att söka till sjuksköterskeutbildningen med orsaken att möjligheten finns att vidareutbilda sig inom yrket så behöver det inte betyda att studenten saknar människokärlek som är en viktig grund i vård av en annan människa.

Var vill du arbeta när du är färdigexaminerad sjuksköterska?

Författaren valde att redovisa resultatet utifrån könsskillnaden eftersom de var tydliga i svaren på denna fråga. Manliga studenter ville helst arbeta inom *ambulansen, akuten* och *vårdcentralen*. Samtidigt som kvinnliga studenter helst ville arbeta inom *barnsjukvården, akuten* och *intensivvården*.

Begreppet ”genus” står för kön som är socialt/ kulturellt skapat till skillnad från begreppet ”kön” som har en biologisk betydelse. Det är svårt att skilja de båda begreppen eftersom de biologiska könen har blivit formade av samhället (Stockholms läns landsting 2001). Enligt Strömberg och Eriksson (2006) så bidrar mäns och kvinnors kroppar till en arbetsfördelning inom vården. Det är sällan en manlig sjuksköterska utför en arbetsuppgift som städning, utan de är mer vanligt att de hjälper till att lyfta tunga patienter (a a). Detta kan vara en orsak till varför männen i denna studie helst vill arbeta inom akuten. Enligt Strömberg (2004) ur Strömberg och Eriksson (2006) förekommer genusordningen tydligt mellan olika vårdområden (a a).

Bentling (1995) skriver att vissa kvinnliga egenskaper såsom fostrande och tjänande har visat sig vara lämpliga för vissa arbeten. Det har varit en biologisk egenskap eller en följd av att tillhöra ett visst kön (a a). Detta kan vara en orsak till varför så många kvinnliga studenter helst väljer att arbeta inom barnsjukvård. Det är ovanligt att män utbildar sig exempel till barnmorska och detta bekräftas i denna studie då det var väldigt få manliga studenter som ville arbeta inom barnsjukvård. Jorfeldt (2004) menar att eftersom det är kvinnan som föder barn gör det att hon ansvarar för barnets omsorg och vård. Detta betyder enligt Jorfeldt att kvinnan har den starka vårdande egenskapen naturligt och är därför hon passande för sjuksköterskeyrket. Detta behöver inte betyda att mannen saknar dessa egenskaper, sjuksköterskeyrket är könsneutralt men däremot har samhället målat upp en feministisk bild av yrket (a a). Det ska inte spela någon roll om man är man eller kvinna för att kunna vårda patienten. Omvårdnadsfunktionen ska anpassas till den enskilda människan. Sjuksköterskan ska främst fokusera på kommunikationen mellan henne och patienten. Sjuksköterskans funktion och ansvarsområde blir angelägna vid rätt tid, plats och situation. De åtgärder som sjuksköterskan ska vidta i vissa situationer är förebyggande för patienten, behandling av patient eller lindra patientens lidande (Kristoffersen, Nortvedt & Skaug 2005).

Vilka egenskaper tycker du att en sjuksköterska bör vara utrustad med?

Studenterna i denna studie har valt utbildningen med ganska rätt vetskap om vilka egenskaper en sjuksköterska bör vara utrustad med enligt (kompetensbeskrivning för legitimerad sjuksköterska

2005). Studenterna ansåg att viktigaste egenskaper hos sjuksköterskan är att vara *Empatisk, Kunnig, lyhörd*, att vara *Noggrann* och *Fördomsfri*. Detta stämmer överens med kompetensbeskrivning för legitimerad sjuksköterska (2005) som säger att sjuksköterskan ska utgå från en värdegrund som vilar på en humanistisk människosyn, visa omsorg och respekt för patientens självbestämmande, integritet och värdighet (Socialstyrelsen 2005). För att kunna respektera patienten och visa patienten omtanke måste sjuksköterskan kunna acceptera patienten som den är och hjälpa patienten utifrån dennes behov Bentling (1995). Sjuksköterskans yrkeskunskap är viktig del i denna kompetens. För att kunna ge en professionell vård till patienten bör teoretisk och praktisk kunskap tillämpas (Kristoffersen, Nortvedt & Saug 2005). Denna studie stämmer delvis med studien utförd av Karlund och Tollin (2009), där studenterna ansåg att viktigaste egenskaper hos sjuksköterskan är att vara kunnig, empatisk och trygg i sig själv (a a).

Vad är den vanligaste uppgiften för en sjuksköterska?

I denna studie angav studenterna att den vanligaste uppgiften för sjuksköterskan är *Dokumentation, Fysisk omvårdnad, Känsломässig omvårdnad* och *Medicinsk Tekniska uppgifter*. Detta ger en indikation på en del av studenternas föreställning om yrket. Detta stämmer överens med en studie utförd av Karlund och Tollin (2009) som visade att studenterna trodde att de vanligaste förekommande uppgifter för en sjuksköterska är dokumentation. I studien utförd av Eriksson (2005) bland sjuksköterskor på en vårdavdelning, visade det sig att dokumentation är en arbetsuppgift de ägnar mycket tid åt. Sjuksköterskorna tyckte också att en mängd av deras arbetstid ägnades åt administrativa uppgifter (a a). Endast ett fåtal studenter i denna studie ansåg att administrativa uppgifter är vanligt för en sjuksköterska. Detta kan betyda att en del av studenter har en annorlunda föreställning om sjuksköterskeyrket än vad yrket är i verkligheten. Sjuksköterskans arbetsuppgifter kan vara olika beroende på vilken arbetsområden sjuksköterskan har valt att arbeta inom. Enligt Kristoffersen, Nortvedt och Saug (2005) ska sjuksköterskan vara medveten om syftet med hennes handlingar och arbetsuppgifter inom olika arbetsområden (a a). Studenterna i studien ansåg inte att utbildning är en vanlig arbetsuppgift för en sjuksköterska. Enligt kompetensbeskrivning för legitimerad sjuksköterska (2005) ingår i sjuksköterskans arbetsuppgifter att handleda, undervisa studenter och medarbetare samt patienter och anhöriga (socialstyrelsen 2005).

SLUTSATS

Denna studie lyfter fram olika orsaker till varför studenter väljer att påbörja en sjuksköterskeutbildning. Den främsta orsaken till valet är studenternas vilja att hjälpa andra människor och möjlighet att vidareutbilda sig inom sjuksköterskeyrket. Enligt studenterna i denna studie bör sjuksköterskan vara *Empatisk, Kunnig, Lyhörd, Noggrann* och *fördomsfri*. Studenterna i denna studie hade också realistiska uppfattningar om vad en sjuksköterska gör även om de inte har insett att administration är en viktig och omfattande del av arbetet. Ett problem kan vara att vissa studenter väljer yrket utifrån goda möjligheter att få arbete efter examen samt att vissa studenter egentligen hade velat utbilda sig till läkare och att de kanske därmed får svårigheter i att utveckla en god sjuksköterskekompetens.

REFERENSER

- Bentling, S. (1995). *Sjuksköterskeprofessionen vetenskapliga idéer och kunskapsutveckling*. Liber: Utbildning AB
- Dahlberg, K., & Segesten, K. (2010). *Hälsa & vårdande i teori och praxis*. Författarna och Natur & kultur: Stockholm.
- Eljertsson, G. (2005). *Enkäten i praktiken En handbok i enkätmetodik*. Lund: Studentlitteratur.
- Engberg, M. (1990). *Damen med lampan: en bok om Florence Nightingale 1820-1910*. Institutet för medicinsk rätt: Lidingö.
- Erlöv, I., & Petterson, K. (1998). *Från kall till personlighet sjuksköterskansutbildning och arbete under ett sekel*. Studentlitteratur: Lund.
- Eriksson, K. (1984). *Hälsans ide´*. Nordstedts Förlag AB: Stockholm.
- Eriksson, K. (1986). *Introduktion till Vårdvetenskap*. Norstedts Förlag AB: Stockholm.
- Eriksson, K. (1995). *Vårdandets ide´*. Almqvist & Wiksell Förlag AB: Stockholm.
- Eriksson, K. (1997). *Vårdandets ide`*. Liber AB: Stockholm.
- Eriksson, N. (2005). *Administration stjäl tid- En studie av förhållandet mellan patientens direkta omvårdnad och sjuksköterskans administrativa uppgifter*. HS- IVN- EA- 2005- 056.
- Friberg, F. (2006). *Dags för uppsats- vägledning för litteraturbaserade examensarbeten*. Lund: Studentlitteratur AB.
- Greenhalgh, J., Vanhanen, L. & Kyngäs, H. (1997). Nurse caring behaviors. *Journal of advanced Nursing*, 27, 927- 932.
- Hemsley- Brown, J., & Foskett, N. H. (1999). Career desirability: young people` s perceptions of nursing as a career. *Journal of advanced Nursing* 29 (6). 1344- 1350.
- Holmdahl, B. (1997). *Sjuksköterskans Historia Från siukwacterska till omvårdnadsdoktor*. Liber AB: Stockholm.
- ICN: S Etiska kod för sjuksköterskor. Hämtat från:
[http://www.swenurse.se/PageFiles/2582/SSF % 20Etisk % 20kod % 20t % 20webb2.pdf](http://www.swenurse.se/PageFiles/2582/SSF%20Etisk%20kod%20t%20webb2.pdf)
- Institutionsnämnden för vård och natur. (2008). *Ämnet omvårdnad definition, beskrivning och progression*. Hämtat från: http://www.his.se/PageFiles/724/Amnet_omvudnad_ordinal.pdf
- Jorfeldt, I. (2004). *Att utbilda sig till sjuksköterska Ett genusperspektiv på lärares och studenters beskrivningar om utbildningen*. Stockholm: Institutionen för samhälle, kultur och lärande

Karlund, M., & Tollin, M. (2009). *Sjuksköterskestudenters orsaker till yrkesvalet, deras uppfattningar om huvudsakliga sjuksköterskeegenskaper samt föreställningar kring yrket*. Uppsala Universitet: Institution för folkhälso- och vårdvetenskap.

Kristoffersen, N. J., Nortvedt, F., Skaug, E-A. (2006). *Grundläggande omvårdnad del 1*. Stockholm: Liber AB.

Murphy, F., Jones, S., Edwards, M., James, J. & Mayer, A. (2008). *The impact of nurse education on the caring behaviors of nursing students*. *Nurse Education Today*, 28 (8), 895- 996.

Newton. J. M., Kelly. C.M., Kremser A.K., Jolly. B., & Billett. S. (2009). The motivations to nurse: an exploration of factors amongst undergraduate students, registered nurses and nurse managers. *Journal of nursing Management* 17, 392- 400.

O' Brien, F., Mooney, M., & Glacken, M. (2008). Impressions of nursing before exposure to the field. *Journal of Clinical Nursing*, 17 (14), 1843-1850.

Olsson, H., & Sörensen, S. (2007). *Forskningsprocessen Kvalitativa och kvantitativa perspektiv*. Liber AB: Stockholm.

Rognstad. M-K., Olof.A., & Granum. V. (2004). How do nursing regard their future career? Career preferences in the post- modern society. *Nurse Education Today*, 24, 493- 500.

Sarvimäki, A., & Stenbock- Hult, B. (2008). *Omvårdnadens etik Sjuksköterskan och det moraliska rummet*. Stockholm: Liber AB.

SFS 2003:460. *Om etikprövning av forskning som avser människor*.
<http://www.notisum.se/rnp/sls/lag/20030460>.

Socialstyrelsen (2005b). *Kompetensbeskrivning för legitimerad sjuksköterska, 2005-105-1*.
http://www.his.se/PageFiles/1493/kompetensbeskrivning_for_legitimerad_sjukskoterska.pdf

Stockholms läns landsting. (2001). *Har kön betydelse? - kvalitetsarbete och genusperspektiv*. Stockholm: Landstingsförbundet.

Stryhn, H.(2007). *Etik och omvårdnad*. Lund: Studentlitteratur AB.

Trost, J. (2001). *Enkätboken*. Lund: Studentlitteratur.

Vetenskapsrådet (1990). *Forskningsetiska principer inom humanistisk- samhällsvetenskaplig forskning*. Hämtat från: <http://www.codex.uu.se/texts/HSFR.pdf>.

Vetenskapsrådet (2007). *Hantering av integritetskänsligt forskningsmaterial*. Hämtat från: http://www.vr.se/download/18.aae1aa51132473084980005790/integritetskansligt_forskningsmat_eria2l.pdf

Bilaga 1

Enkätundersökning

Varför väljer studenter att påbörja en sjuksköterskeutbildning?

1. Är du Kvinna

 Man

2. Vilket år är du född? 19_____

3. Har du kommit i kontakt med vården någon gång?

Nej

Ja

Om ja:

Genom arbete

Själv varit patient

Vårdat en närstående

Annat _____

4. Har du någon annan tidigare utbildning?

Ja

Nej

Om ja vilken _____

5. Har du jobbat innan du påbörjade din sjuksköterskeutbildning?

Ja

Nej

Om ja var har du jobbat? _____

(skriv det senaste jobbet)

6. Vad tror du är vanligast att man gör när man jobbar som sjuksköterska? Välj 1- 4 alternativ och gradera dem från 1 – 4 där 1 är mest förekommande.

Beslutsfattande om olika åtgärder

Medicinsk tekniska uppgifter (blanda antibiotika, sätta dropp)

Delegera uppgifter till andra yrkeskategorier (t. ex undersköterskor)

Läkemedelshantering (t.ex. dela mediciner)

Fysisk omvårdnad (t.ex. duscha, mata såromläggning)

Känsломässig omvårdnad (t.ex. tröstande, stödjande)

Dokumentation

Administrativa uppgifter (t.ex. samordning mellan olika enhet)

Forskning

Utbildning

Annat _____

7. Vilka orsaker ligger bakom ditt val att söka till sjuksköterskeutbildning? Välj 1-3 alternativ och gradera dem från 1 -3 där 1 är den starkaste orsaken.

- Jag ville vidareutbilda mig inom sjukvården
- Jag vill få en möjlighet att vidareutbilda mig inom sjuksköterskeyrket (t.ex. barnmorska, narkos).
- Jag vill hjälpa andra människor
- Jag kom inte in på min första hands val som var _____
- Jag blev inspirerad av en serie som handlade om vård (ex. City Akuten)
- Jag känner mig kallad till detta (t. ex av Gud eller av någon högre makt)
- Chansen är större att jag träffar en läkare
- Det är enkelt att få jobb efter utbildningen
- Sökte till utbildningen på grund av brist på jobb

Annan orsak _____

8. Vilka egenskaper tycker du att en sjuksköterska bör vara utrustad med? Välj 1- 5 alternativ och gradera dem från 1 - 5 där 1 är viktigast.

Lyhörd

Empatisk

Noggrann

Fördomsfri

Öppen för nya idéer

Kunnig

Vänlig

Pålitlig

Trygg i sig själv

Ha humor

Bestämd

Ha en humanistisk syn

Annat _____

9. Var vill du helst jobba när du är färdigexaminerad? Välj max 2 alternativ.

- Medicin kirurgisk avdelning
- Intensivvården
- Operation
- Akuten
- Barnsjukvård
- Psykiatri
- Vårdcentral
- Kommunal hem vård (t ex äldreboende eller hemtjänst)
- Forskning

Annat _____

10. Varför sökte du till sjuksköterskeutbildningen i just Skövde?

- Jag bor i Skövde, eller i närheten av Skövde
- Sökte till olika städer men jag kom in i Skövde
- Min partner bor i Skövde
- Hört att det är en bra studentstad samt en bra utbildning
- Skövde högskola är närmast för mig

Annat _____

Tack för ditt deltagande!